

Урок № 4. РЕЧЕННЯ З ОДИНМ ГОЛОВНИМ ЧЛЕНОМ (ЗАГАЛЬНЕ ОЗНАЙОМЛЕННЯ)

Мета: поглибити знання учнів про граматичну основу речення, способи вираження підмета і присудка; дати загальне уявлення про речення з одним головним членом; формувати вміння знаходити в реченні граматичну основу, визначати спосіб морфологічного вираження підмета і присудка; виховувати в учнів мовне чуття, інтерес до світової культури, повагу до книги.



ГЛОСАРІЙ

- **Двоскладне речення** – речення, граматична основа якого складається з підмета і присудка.
- **Односкладне речення** – речення, яке має граматичну основу з одного головного члена (тільки підмета або присудка).



ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

1. Спостереження за мовним матеріалом

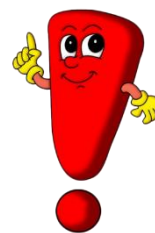
Визначте граматичні основи поданих речень. Яка між ними різниця?

У середньовічних бібліотеках книги приковували масивними ланцюгами.	На борту Міжнародної космічної станції є своя бібліотека.
---	---

2. Розповідь учителя про односкладні речення.

Речення, граматична основа яких складається з підмета і присудка, називаються **двоскладними**.

Речення, які мають граматичну основу з одного головного члена (тільки підмета або присудка), називаються **односкладними**. Другий головний член або не потрібен для розуміння змісту таких речень, або його взагалі не може бути.



Для детального ознайомлення та закріплення вивченого можна переглянути відео, що міститься нижче.

<https://www.youtube.com/watch?v=yua2bIbGFq0>

ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

1. Робота з картками.



1. Переписати речення. Підкреслити в них граматичні основи.

У Британії сьогодні популярні «живі бібліотеки». У них читачі беруть не лише книги, а й запрошують співрозмовників. «Живі книги» запрошуються не з вулиці. Працівники бібліотеки проводять з ними співбесіду, відбирають цікавих та корисних людей.

2. Виписати з тексту:

- ✓ два словосполучення з головним словом, вираженим дієсловом;
- ✓ одне словосполучення з головним словом, вираженим іменником.

2. Вибіркова робота

Виписати односкладні речення. Підкреслити граматичну основу.

1. У британському селищі зробили з телефонної будки найменшу у світі бібліотеку. Принцип її роботи простий. Відвідувачі кладуть на полицю уже прочитану книгу і беруть нову. 2. На території США громадських бібліотек більше, ніж «Макдональдсів». 3. У давньоєгипетській Олександрії всі кораблі платили податок книгами. Книгу відправляли в бібліотеку, переписували і віддавали власнику копію, а оригінал забирали в якості податку. 4. В Єльському університеті є бібліотека без жодного вікна. Стіни будівлі виготовлено з напівпрозорого мармуру. 5. Одну з бібліотек у Лондоні присвячено жінкам.

3. Дослідження – реконструювання.

Перебудувати речення з одним головним членом речення з певною граматичною основою (з підметом і присудком).

- 1) На галявині сутініє. (На галявині настають сутінки).
- 2) Верхів'я дерев торкнуло вітерцем. (Верхів'я дерев торкнувся вітерець).
- 3) Дихається вільно і легко. (Ми дихаємо вільно й легко).
- 4) Цей неповторний краєвид нам не забути. (Цей неповторний краєвид ми не забудемо).

4. Інтерактивна вправа

<https://learningapps.org/watch?v=pu8a9mu7k21>

5. Мінідиктант з граматичним завданням.

Запишіть текст, підкресліть граматичні основи

У Японії створено помічника читача. Робот дає можливість читати книги навіть тим, хто перебуває за межами бібліотеки. Він нагадує коробку на колесах. Керування ним здійснюють через Інтернет. Машина вибирає книгу, своїми механічними пальцями перегортає сторінки і передає вміст на дисплей користувача. Він може «обслуговувати» читачів навіть уночі.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

- ✓ Опрацювати §52
- ✓ Відпрацювати навички роботи з реченнями, виконавши завдання за посиланням:

<https://learningapps.org/watch?v=pyywe2oy321>

Посилання на ресурси, використані на уроці:

<https://learningapps.org/watch?v=pu8a9mu7k21>

<https://learningapps.org/watch?v=pyywe2oy321>

<https://www.youtube.com/watch?v=yua2b1bGFq0>